

مقاله مروری

نگرشی بر جوانب اخلاقی و حقوقی رابطه جنسی با ربات‌ها

سیدرضا احسان‌پور^۱

۱. استادیار، گروه حقوق، دانشگاه شاهد، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: ربات‌های جنسی ابزارهای خودارضایی مدرن با حداکثر مشابهت جسمی با نمونه‌های انسانی هستند که بازار محصولات سکس را اشباع نموده‌اند. هدف از تولید این محصولات برآورده کردن تمایلات جنسی افراد (اعم از شهروندان عادی و افراد دارای معلولیت و نقص) و نیز رفع خلأهای عاطفی عنوان شده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه تحلیلی، منابع و مقالات منتشرشده مرتبط به صورت هدفمند جستجو و بازبینی شده و سپس توجیهات موافق و مخالف با تولید و استفاده از ربات‌های جنسی از منظر اخلاقی و حقوقی مورد بحث و نقد قرار گرفت.

یافته‌ها: از منظر موافقان اخلاقی بودن رابطه با ربات‌های جنسی، اولاً مطابق با خودمختاری فرد و احترام به آزادی انتخاب او است؛ ثانیاً از حیث سودمندی، این ربات‌ها دارای کارکردهای مثبتی همچون حمایت از زنان و نهاد خانواده، جایگزین مناسب ازدواج برای افراد فاقد توانایی تشکیل خانواده، پیشگیری از جرائم جنسی و نیز درمان برخی بیماران هستند؛ ثالثاً به کارگیری ربات‌های مذکور هیچ ضرر جسمی و روحی را به دنبال نخواهد آورد؛ رابعاً زمینه عدالت جنسی و بهره‌مندی همه اقشار جامعه از لذت مقاربت را فراهم می‌آورد. در مقابل، مخالفان با رد توجیهات فوق معتقدند که رواج این ربات‌ها، مخالف با طبیعت انسان بوده و نسبت به فواید محتمل، مضرات بیشتری همچون افزایش حس تنهایی در فرد، از بین رفتن نهاد خانواده و تلون مزاج را به همراه خواهد آورد؛ مضافاً آنکه به دلیل عدم ارضای کامل فرد رضایت یکسان عمومی را موجب نخواهد شد. از نظر حقوقی، برخی از حقوقدانان، رابطه جنسی با ربات‌ها را مشمول عنوان مجرمانه جریحه‌دارکردن عفت عمومی موضوع ماده ۶۳۸ قانون تعزیرات مصوب ۱۳۷۵ می‌دانند و حال آنکه صدق این عنوان محل تأمل است.

ملاحظات اخلاقی: ملاحظات مربوط به اخلاق در پژوهش و نیز امانت در استناد به متون و ارجاع به منابع رعایت گردید.

نتیجه‌گیری: هرچند ربات‌های جنسی دارای برخی کارکردهای مثبت هستند، لیکن به دلیل آثار منفی بیشتری که به دنبال دارند، در کنار اخلاق‌گرایی قانونی و نیز ملاحظات مذهبی، گزینه‌ای غیر اخلاقی محسوب می‌شوند. در حقوق کیفری ایران نیز نمی‌توان به آسانی، رابطه جنسی با ربات‌ها را منطبق با عنوان مجرمانه خاصی دانست.

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۱/۰۵

تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۷/۱۶

تاریخ انتشار: ۹۹/۰۸/۱۹

واژگان کلیدی:

ربات‌های جنسی

اخلاق

حقوق

سودمندی

ضرر

* نویسنده مسئول: سیدرضا احسان‌پور

آدرس پستی: ایران، تهران، دانشگاه شاهد، گروه حقوق.

تلفن: ۰۲۱ ۵۱۲۱ ۲۴۰۰

نمبر: ۰۲۱ ۵۱۲۱ ۲۴۸۳

پست الکترونیک:

Ehssanpour@shahed.ac.ir

۱. مقدمه

ربات‌های جنسی گونه پیشرفته از عروسک‌ها و یا ابزارهای ارضای جنسی هستند. سابقه استفاده از ابزارهایی برای خودارضایی به ۲۵۰۰ سال پیش در زمان یونان باستان برمی‌گردد (۱). برخی مردان یونانی با ایجاد الهه شهوت به عشق‌بازی با برخی مجسمه‌ها پرداخته و حتی با آن‌ها رابطه جنسی داشتند. بنا بر شواهد تاریخی، در این دوران برخی مجسمه‌های برهنه ذی‌حیات تصور می‌شد و حتی آن‌ها را به حمام برده، لباس پوشانده و جواهراتی پیشکش می‌گردید. در افسانه معروف پیگمالیون (Pygmalion) - که در سال ۱۹۱۳ نمایش‌نامه‌ای مقتبس از آن تولید و اجرا شد - از پیکره عاج ماندنی برای رابطه جنسی استفاده شده و همین پیکره پس از مناجات با الهه عشق - آفرودیت (Aphrodite) - تبدیل به زنی واقعی می‌شود (۲).

استفاده از عروسک‌های جنسی در قرون اخیر را به ملوانان فرانسوی و اسپانیایی در قرن شانزدهم نسبت می‌دهند که با استفاده از پارچه، چرم و لباس‌های مندرس، عروسک‌هایی برای خودارضایی ساخته بودند (۲). بسیاری معتقدند که ایده تولید عروسک‌های جنسی مدرن نشأت گرفته از هنر مجسمه‌سازی سوررئالیست‌ها است، مثلاً اثر معروف سالوادور دالی - تاکسی بارانی - مجسمه زنی نیمه‌برهنه در حال شنا با مارهای زنده است (۳).

ابزارهای خودارضایی ابتدا محدود به نمونه دست‌ساز از آلت تناسلی مردانه و زنانه بود که بعدها با مدد فناوری استفاده از آن نیز به صورت مکانیکی رونق یافت. در سال ۱۹۶۸ استفاده از این ابزارها در مجلات پورنوگرافی مورد تبلیغ قرار گرفت و خرید آن به صورت ارسال پستی رواج یافت (۲). این محصولات شامل نواحی تناسلی مانند مهبل، باسن و نیز دهان بود، اما به دلیل جنس مانکن‌ها و عدم قابلیت هوادهی (مانند بادکردن بادکنک) به مرور و در نتیجه استفاده مکرر فرسوده می‌گردید. در دهه ۱۹۷۰ استفاده گسترده از مواد اولیه مانند لاستیک و سیلیکون در این محصولات موجب دوام بالاتر و افزایش

لذت‌بخشی گردید (۲). واقعی‌تر کردن ربات‌های جنسی در دهه ۹۰ سرعت بیشتری به خود گرفت. در سال ۱۹۹۷ آقای مک‌مولن (Matt McMullen) با استفاده از سیلیکون انعطاف‌پذیر نخستین نمونه مانکن جنسی در اندازه یک انسان واقعی (به نام عروسک واقعی) را تولید کرد. وی در ۲۰۰۹ با به کارگیری پلاتینیوم، دست‌ساخته خود را ارتقا بخشید، به نحوی بسیار به نمونه واقعی نزدیک شد (۴). این مانکن‌ها برخلاف اسلاف ساده خود، اولاً کاملاً در ظاهر و هیئت یک انسان (غالباً زن) طراحی شده‌اند؛ ثانیاً جنس بدن آن‌ها چنان است که گویی نمونه واقعی یک انسان بوده و در مرادوه جنسی، حس مصنوعی بودن به فرد دست نمی‌دهد؛ نهایتاً این محصولات به دلیل انعطاف و تحرک‌پذیری قابلیت قرارگرفتن در وضعیت‌های مختلف جنسی (تاکتون ۵۰ پوزیشن مختلف) را داشته و می‌تواند حسب میل صاحب آن مورد استفاده قرار گیرد.

نمونه‌های پیشرفته‌تر این محصولات که هم‌اکنون به بازار معرفی شده‌اند، هوشمند هستند: در صورت لمس شدن به سرعت گرم می‌شوند. در ناحیه مهبل شروع به چرب شدن می‌کنند، اندام‌های تناسلی برآمده می‌شوند و حتی در حین رابطه جنسی نسبت به رفتارهای صاحب خود با استفاده از صداهای تعریف‌شده مضبوط، واکنش نشان می‌دهند. این واکنش‌ها، پخش صدای ناله، تحریک شریک و تولید صدا هنگام ارضای جنسی است (۵). از نمونه‌های موفق و پرفرمدار این محصولات، دختری به نام هارمونی (Harmony) محصول ۲۰۱۸ است. هارمونی علاوه بر قابلیت‌های پیش‌گفته، به سفارش خریدار، در چهره‌های مختلف با رنگ و اندازه دلخواه مو و مطابق با اندام مشتری‌پسند تولید می‌شود و حتی قابلیت تعویض رنگ پوست را هم دارد. طراح هارمونی اظهار امیدواری کرده که در آینده نزدیک بتواند قابلیت جدیدی را نیز به آن بیافزاید. قیمت هارمونی هم‌اکنون ۱۵ هزار دلار است (۶). سامانتا (Samantha) از دیگر نمونه‌های محصولات جنسی تعاملی است. این محصول در دو وضعیت «حالت خانوادگی» و

تأخیر در لندن تشکیل شد (۱۳). مباحث مطرح شده در این همایش عمدتاً در خصوص اخلاق و فرهنگ مرتبط با رابطه جنسی با ربات‌ها بوده است.

موضوع رابطه با ربات‌های جنسی محل مناظرات مختلف از جمله اخلاقی قرار گرفته است. به زعم برخی هرگونه رابطه جنسی با این ربات‌ها غیر اخلاقی است و برخی نیز فوایدی را برای این کار برمی‌شمرند. از لحاظ شرعی نیز تاکنون حکم رابطه با این ربات‌ها مورد تبیین قرار نگرفته است. همچنین موضع قانون مجازات اسلامی (که به تبعیت از نظر مشهور فقهای شیعه تنظیم شده است) در قبال این پدیده مؤلف فناوری چندان روشن نیست. در این مقاله تلاش شده است که به اختصار، این موضوع از دو بعد اخلاقی و حقوقی مورد تأمل و تحلیل قرار گیرد.

۲. ملاحظات اخلاقی

صداقت و امانتداری در گزارش‌دهی، تحلیل و استناد به متون رعایت گردید.

۳. مواد و روش‌ها

در این مطالعه مروری، منابع و مقالات منتشر شده مرتبط به صورت هدفمند بین سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۰ میلادی با واژگان کلیدی Sex Robots، Sexbots و Ethics جستجو و بازیابی شده و سپس توجیهات موافق و مخالف با تولید و استفاده از ربات‌های جنسی از منظر اخلاقی و حقوقی مورد بحث و نقد قرار گرفت.

۴. یافته‌ها

۴-۱. **جوانب اخلاقی:** «خودمختاری»، «سودرسانی»، «دفع ضرر» و «عدالت»، مؤلفه‌های یک گزاره اخلاقی محسوب می‌شوند. بر همین اساس دلایل و توجیهات هریک از طرفین نزاع مبتنی بر این دو مؤلفه ذیلاً به اختصار آورده شده است:

«حالت خلوت» قابل تنظیم است (۷). برای صاحب خود لطیفه تعریف می‌کند، وارد بحث فلسفی می‌شود و حتی علائق شخصی وی را در خود ضبط می‌کند (۸). با این حال هنوز هیچ کدام از ربات‌های جنسی تولید شده قابلیت راه رفتن را ندارند که دلیل مهم آن هزینه بردار بودن تولید چنین محصولی در بازار رقابتی محصولات جنسی است.

گام بعدی تلاش جهت تعاملی کردن محصولات (از حیث ارتباط دو عامل زنده) است. در این حالت محصولات ارضای جنسی با استفاده از ابزارهایی در نواحی تناسلی و با هدایت طرف مقابل طراحی شده‌اند. این روش که با آن ارتباط از طریق موبایل نیز گفته می‌شود، به نحوی است که هر یک از افراد می‌تواند اختیار تحریک و ارضای طرف مقابل را ولو از فواصل زیاد در دست گیرد. نمونه ساده آن قراردادن محصول در ناحیه مهبل زن است. طرف مقابل در صفحه موبایل خود تصویری از اجزای مختلف مهبل را مشاهده کرده و با لمس آن از روی صفحه گوشی، حس‌گرهای تعبیه شده در مهبل به حرکت درمی‌آیند. آنچه برای زن رخ می‌دهد، دقیقاً مشابه آن است که مردی با انگشتان خود در حال تحریک نواحی تناسلی او است. در مورد پیشرفته‌تر دو ربات جنسی در دو نقطه مختلف تحریک‌پذیر جنسی مورد استفاده دو نفر قرار می‌گیرند و هر آنچه هر یک با ربات خود انجام می‌دهد، توسط ربات دیگر تکرار می‌شود. نمونه‌های شبیه‌سازی فیلم‌های پورن هم تولید شده است، مثلاً مردی در حال تماشای وضعیت دخول است. عین آنچه در فیلم رخ می‌دهد، توسط ربات بر روی این فرد شبیه‌ساز می‌شود (۹).

قابلیت‌های اینچنینی در محصولات مذکور، در کنار جذب طرفداران بسیار، اعتراضاتی را نیز موجب شده است. در سال ۲۰۱۵ پوپس مخالفت با ربات‌های جنسی شکل گرفت (۱۰). نخستین کنگره بین‌المللی «عشق و سکس با ربات‌ها» در یکی از جزایر پرتغال برگزار شد (۱۱). بنا بود که دومین کنفرانس نیز در ۲۰۱۵ در مالزی برگزار شود که با مخالفت بازرس کل پلیس این کشور مبنی بر غیر قانونی بودن آن (۱۲) با یک سال

۴-۱-۱. ادله و توجیهات موافقان: که به تفکیک اصول چهارگانه اخلاقی بیان می‌شود.

۴-۱-۱-۱. خودمختاری: به عقیده موافقان، برقراری رابطه با ربات‌های جنسی، مطابق با مؤلفه احترام به «خودمختاری» افراد و آزادی انتخاب ایشان است. انسان مخیر است که پس از بلوغ همسری را برگزیند و یا تا آخر عمر به مجرد بگذراند؛ ارضای نیازهای جنسی، فریضه‌ای واجب نیست که فرد را گریزی از آن نباشد. لذت جنسی موهبتی خدادادی است که برای انسان حق تمتع و بهره‌مندی از آن قرار داده شده است. در نظام‌های حقوقی غیر دینی (برخلاف نظام شریعت‌محور) ارضای این خواسته نفسانی، به هر طریقی ولو در خارج از چارچوب خانواده ممکن است به شرط آنکه موجب تعدی به حقوق سایرین نگردد. بر این اساس رابطه جنسی با دیگری و یا حتی خودارضایی چنانچه مطابق با اختیار آزاد و آگاهانه فرد باشد، گزاره‌ای اخلاقی خواهد بود. رابطه با عروسک‌های جنسی نیز به هر دلیل، فاقد اشکال اخلاقی است.

۴-۱-۱-۲. سودرسانی: موافقان اخلاقی بودن تولید، فروش و استفاده از ربات‌های جنسی معتقدند که تقریباً تمامی پدیده‌های نوظهور یا متعاقب احساس خلأ و حسب نیازهای موجود و یا جهت بهتر شدن کیفیت زندگی طراحی و عرضه می‌شوند و دست کم نیازهای طیف خاصی را پاسخگو هستند. استقبال بی‌نظیر از این محصولات خود گواه سودمندی آن‌ها است. به زعم ایشان استفاده از این ربات‌ها هم موجب جلب منافع بسیاری به شرح ذیل است:

- حمایت از زنان و خانواده: مهم‌ترین وجه حمایتی ربات‌های جنسی از جنس زن، ارضای نیازهای جنسی نامتعارف مرد (شوهر) است. رواج گسترده فیلم‌های پورنو و مشاهده وضعیت‌های مختلف جنسی، ذائقه جنسی بسیاری از مردان را دستخوش تغییرات نامطلوب قرار داده است. از رهگذر به اشتراک‌گذاری تجربیات جنسی در شبکه‌های اجتماعی و پایگاه‌های اینترنتی، میل به تجربه‌پذیری مشاهدات در خصوص همسران افزایش یافته است. مردی که موقعیت‌های

مختلف جنسی ستاره‌های پورنوگرافی را دیده و پسندیده تمایل به تکرار آن در حریم شخصی خود دارد، لیکن عملاً امکان انجام آن توسط زنان عادی فراهم نیست. سکس‌خشن، وطی از دبر و سکس دهانی از نمونه‌های شایع تمایلات نامتعارف است، علاوه بر این حتی در روابط متعارف زناشویی، طبع گرم برخی مردان تمایل به طولانی‌نمودن مدت رابطه و حتی تکرار چندین بار مقاربت و ارضا را دارد. در چنین شرایطی معمولاً زنان امکان پاسخ‌دهی به این درخواست‌ها را نخواهند داشت. بنابراین استفاده از ربات‌های جنسی می‌تواند جایگزین معقولی برای رفع این تمایلات نامتعارف به شمار آید (۱۴).

برخی مردان تمایل دارند که در روابط زناشویی قسمت‌هایی از بدن شریک جنسی خود نظیر گردن یا نوک سینه‌ها را گاز گرفته و یا بر نواحی تناسلی یا باسن او مکرراً سیلی بزنند. امری که موجب اذیت و آزار زن می‌گردد. خشونت در رابطه گاه موجب زخم‌شدن مهبل زن و یا پارگی مقعد می‌شود. چنین رفتارهای نامتعارف در کنار الزام شریک جنسی به خوردن اسپرم مرد پس از ارضا، سلامت زن را با خطر مواجه می‌کند. همچنین در روابط حفاظت‌نشده و نیز روابط جنسی اتفاقی (خارج از خانواده) احتمال انتقال بیماری‌های واگیردار جنسی مانند ایدز بسیار محتمل است و سلامت زن را با خطر مواجه می‌کند. از این رو استفاده از این ربات‌ها به نوعی می‌تواند حافظ سلامت زنان (همسران) نیز باشد (۱۵).

برخی مردان علی‌رغم دل‌بستگی به همسران خود، به دلیل وجود برخی نقایص که می‌تواند، از جمله آن نقص در زیبایی ظاهری باشد، به روابط جنسی خارج از خانواده روی می‌آورند. به عنوان مثال ممکن است مردی از سینه‌های بزرگ زنانه لذت ببرد و حال آنکه سینه‌های همسر وی کوچک بوده و قابلیت استمتاع دلخواه مرد را ندارد. همچنین ممکن است ارضای کامل روحی مرد در گروی تمکین به همه نوع تمایلات و تخیلات جنسی ذهنی خود باشد. وجود ربات‌های جنسی با قابلیت تغییر اندام‌ها (و حتی رنگ پوست) حسب تمایلات

بیماران روانی است. برخی درمانگران سکس معتقدند که از ربات‌ها می‌توانند در درمان انزال زودرس، معالجه خودارضایی و از بین بردن اضطراب افراد در اولین تماس‌های جنسی مورد استفاده قرار گیرند (۱۹). همچنین این ربات‌ها می‌توانند خلأها و تنهایی‌های برخی از بیماران اجتماع گریز را پر کنند. خلأهایی که در صورت عدم تأمین آن، طردشدن اجتماعی این گروه از بیماران را تشدید خواهد کرد (۲۰). شادی حاصل از رابطه با این ربات‌ها می‌تواند بسیاری از اضطراب‌های این گروه را از بین ببرد. به زعم برخی اگر ثابت شود که این ربات‌ها واجد چنین کارکردی هستند، تجویز استفاده از آن‌ها حتی ضرورت خواهد یافت (۲۱).

۴-۱-۱-۳. دفع ضرر: در ما نحن فیه، دفع ضرر روی دیگر جلب منفعت است. با این حال از مهم‌ترین کارکردهای مفید ربات‌های جنسی، پیشگیری از جرائم جنسی است. وجود ربات‌های جنسی با قابلیت‌های مدرن امروزی، زنان موسوم به «زنان ویژه» (روسپی) را به محاق می‌برند. زن از این‌که ابزاری جهت رفع حوائج جنسی مردان بوده و بدون رعایت حرمت زنانگی دست به دست شود، خارج می‌شود و پدیده روسپیگری با چالشی بزرگ رو به رو خواهد شد. همچنین پدیده شوم قاچاق سکس (به معنای قاچاق زنان به سایر کشورها برای فروش یا کار به عنوان برده جنسی) مفهوم خود را از دست خواهد داد. ربات‌های جنسی در قالب مورد پسند خریداران در اختیار ایشان قرار دارند و ضرورتی به خرید انسان و نگهداری و تأمین نیازهای اولیه وی در کنار ترس از تعقیب کیفی نیز نخواهد بود. علاوه بر این به نظر می‌رسد دسترس‌پذیری ربات‌های جنسی تا حد زیادی بتواند وقایع تجاوز به عنف و زناي توأم با اکراه را کاهش دهد (۲۲).

۴-۱-۱-۴. عدالت: در نهایت، رابطه جنسی با ربات‌ها، عدالت جنسی برای افراد را نیز محقق نموده و امکان تمتع همگان از این نعمت الهی بدون معذوریت‌های مروط به ارضای متعارف را ممکن می‌نماید.

مالک آن می‌تواند تلون مزاج مرد را کفایت کرده و وی را از خیانت به همسر و فروپاشی خانواده مصون دارد (۱۶).

تأمین نیازهای جنسی مردان توسط ربات‌ها موجب این معنا است که زن ابزاری برای تأمین نیازهای نامتعارف نیست. کارکرد زن، تشکیل نهاد خانواده، ایجاد آرامش، فرزندآوری و تربیت آن است و نه ابزاری صرفاً جهت تأمین نیازهای جنسی مرد. از این رو با حفظ حرمت ذاتی زن، این‌گونه تمایلات خارج از عرف باید به نحوی خارج از عرف (و طبیعت) تأمین گردد (۱۷).

- جایگزین ازدواج: طیف بسیاری از شهروندان جامعه قادر به ارضای نیازهای جنسی (از طریق مقاربت با همسر) بنا به شرایطی که در آن قرار دارند، نیستند. در شرایط دشوار اقتصادی که فرد توانایی تشکیل خانواده و فرزندآوری (به عنوان مهم‌ترین دلیل تشکیل خانواده) را ندارد، نمی‌توان وی را از ارضای نیازهای جنسی محروم کرد. جوان مجردی که در ارتش مشغول خدمت است و یا دور از خانواده در مأموریت شغلی بلندمدت به سر می‌برد، مردان و زنانی که به دلیل از دست‌دادن همسر خود بیوه شده و به هر دلیل تمایل به ازدواج مجدد ندارند، آن دسته از کسانی که مبتلا به بیماری‌های روانی و افسردگی بوده و به سختی با عالم خارج و دنیای واقعی ارتباط برقرار می‌نمایند و همچنین کسانی که به دلیل ابتلا به بیماری واگیر مانند ایدز از هرگونه رابطه جنسی پس زده می‌شوند، همگی نیازمند برآورده شدن نیازهای جنسی خود هستند که استفاده از ربات‌ها بهترین و کم‌خطرترین راه برای این منظور است. به علاوه در میان گروهی از شهروندان که جمعیت کیفی زندان‌ها را تشکیل می‌دهند فقدان طرق متعارف ارضای جنسی، همجنس‌گرایی را رواج داده که علاوه بر قبح ذاتی عمل، سرخوردگی‌های روانی و انتقال بیماری‌های واگیردار همچون ایدز را نیز موجب شده است. ربات‌ها در اینجا نیز می‌توانند (به عنوان عامل دفع ضرر) مفید واقع شوند (۱۸).

- استفاده در درمان بیماران: از جمله کاربردهای مفید ربات‌های جنسی استفاده در سکس‌درمانی و معالجه برخی

۴-۱-۲. ادله و توجیهات مخالفان: در مقابل توجیهاتی که موافقان استمتاع از ربات‌های جنسی بیان کرده‌اند، طیف وسیعی از مخالفان قرار دارند که گزاره‌های مطرح شده در دفاع از اخلاقی بودن این امر را نمی‌پذیرند. اهم ادله و توجیهات این گروه به شرح ذیل است:

۴-۱-۲-۱. فقدان اراده آزاد: پاسخ مخالفان ذیل این مؤلفه در دو بخش قابل ذکر است: نخست آنکه حاکمیت مطلق اراده و التزام به خودمختاری و احترام به اخلاقی بودن هر آنچه که بازتاب اراده فرد است، دست کم، در گزاره‌های دینی قابل قبول نیست، فلذا در قلمرو باورهای مذهبی، الزاماً اخلاقی شمرده نمی‌شود، غالب الزامات اخلاقی در فضای دینی، در مخالفت با خودمختاری و آزادی اختیار عنان‌گسیخته انسان است و مرتبه تکامل معنوی فرد در مقدار تحدید آن است؛ دیگر آنکه در میان آن دسته از اخلاق‌گرایانی که برای عامل غیر انسانی نیز به قبول عامل اخلاق پایبند هستند، ربات‌های جنسی به دلیل عدم امکان بروز اراده آزاد و مستقل نمی‌توانند انتخاب آزادانه‌ای را بروز دهند (۲۵-۲۳). در این خصوص، دیدگاه مخالف که اراده اشیا را تابع اراده آزاد خالق آگاه آن‌ها می‌دانند نیز وجود دارد (۲۶).

۴-۱-۲-۲. عدم سودمندی: برخی مصادیق و نمونه‌هایی از عدم سودمندی، به شرح ذیل است.

- عدم ارضای کامل: استمتاع از ربات‌های جنسی حداکثر وضعیتی مشابه خود ارضایی است و همان‌گونه که لذت جنسی در خودارضایی به اوج نمی‌رسد، ارضای جنسی از این طریق نیز شیوه‌ای ناقص از ارضای تمایلات بوده و روح فرد را آرامش نخواهد بخشید. اگر خودارضایی می‌توانست جایگزین مناسبی برای روابط جنسی طبیعی باشد، عموماً تمایلی به روابط زن و مرد وجود نمی‌داشت. ارضای جنسی متعاقب ارضای روحی طرفین است. بخش عظیمی از رضایت در سکس مربوط به قابلیت ارضای طرف مقابل و تحصیل رضایت جنسی او است؛ امری که در رابطه با ربات‌های جنسی محقق نمی‌شود (۲۷).

- ایجاد تلون مزاج: تولید و عرضه گونه‌های متنوع و مختلف (و مشتری‌پسند در بازار رقابتی تجارت سکس) از ربات‌های جنسی موجب ایجاد حس سیری‌ناپذیری کاذب در افراد می‌شود و اعتیاد به رابطه با انواع ربات‌ها را به دنبال خواهد داشت. مثال مشابه این حالت، اعتیاد به تماشای فیلم‌های پورنو است. مشاهده این تصاویر تنها موجب ایجاد تمایلات جنسی کاذب و غیر واقعی است که در عالم خارج عموماً پاسخی طبیعی به آن یافت نمی‌شود. از این رو فرد را در دام عدم رضایت جنسی دائمی قرار می‌دهد. وجود ربات‌های جنسی مختلف و میل به در اختیارگرفتن همه آن‌ها علاوه بر آنکه موجب اتلاف انرژی و هزینه بسیاری است، تلون مزاج و عدم اشباع کاذب را موجب خواهد شد.

۴-۱-۲-۳. ایجاد ضرر: به عقیده مخالفان، شیوع استفاده از ربات‌های جنسی موجب جلب مضرات بسیاری است که ذیل آن به برخی نمونه‌های آن اشاره می‌شود.

- از بین رفتن نهاد خانواده: از جمله کارکردهای خانواده ایجاد حس آرامش توسط هریک از زوجین (و نالاش برای جلب رضایت دیگری و حتی فداکاری برای حفظ و تحکیم این نهاد) و نیز فرزندآوری و تولید مثل (به عنوان ضامن بقای جامعه) است. معرفی ربات‌های جنسی اولاً مفهوم انسان و روابط انسانی را سست می‌کند؛ ثانیاً حس مسؤولیت‌پذیری ناشی از تشکیل خانواده (در قبال همسر و فرزندان) را از بین می‌برد؛ ثالثاً به هیچ وجه موجب ایجاد حس آرامش واقعی (و نه مجازی مانند هوشمند نمودن ربات‌ها و تشخیص علائق فرد و واکنش بر اساس فهم علائق و سلائیق) به طرف مقابل نمی‌گردد. مهم‌تر از همه عرضه نسل جدید ربات‌های جنسی هوشمند، مهم‌ترین کارکرد خانواده، یعنی تولید مثل را با خطر رو به رو می‌نماید. به گفته برخی طراحان و تولیدکنندگان این ربات‌ها، قرار است در آینده‌ای نه چندان دور، قابلیت فرزندآوری به این ربات‌ها اضافه گردد (۲۸). در صورت تحقق این ایده، موج گسترده‌ای از معضلات اجتماعی که در رأس آن ایجاد

اشیا و عروسک‌های بی‌جان را به عنوان شریک جنسی نداشته و نمی‌توانند چنین تصویری را تصدیق نمایند (۳۱)، به علاوه رواج ربات‌های جنسی، مفهوم جنسیت را از بین می‌برد و کارکردهای طبیعی مربوط به هر یک از جنس‌ها را متزلزل می‌نماید (۳۲).

۴-۱-۳. بررسی ادله و توجیهات: معرفی پدیده‌های نوظهور چالش‌های اخلاقی خاص خود را به دنبال دارد. ربات‌های جنسی نیز از این قاعده مستثنی نیستند. به قطع نمی‌توان ادله و توجیهات مذکور توسط دو گروه موافق و مخالف را تماماً نفی و یا اثبات نمود، لیکن در خصوص برخی گزاره‌های پیش گفته از هر دو گروه موارد زیر قابل تأمل است:

۴-۱-۳-۱. تمایل به رابطه با ربات‌ها: در خصوص این‌که آیا شهروندان عادی جامعه، اساساً موجودیتی به نام «ربات‌های جنسی» را برای مراودات عاشقانه خود پذیرا هستند، تحقیقات و نظرسنجی‌های مختلفی انجام گرفته است. تعدادی از نظرسنجی‌ها نشان داده‌اند که اساساً بازار بالقوه‌ای برای ربات‌های ارائه‌دهنده خدمات جنسی وجود دارد. به عنوان مثال طبق یکی از نظرسنجی‌های صورت گرفته در ۲۰۱۶ با ۱۰۰ شرکت‌کننده آمریکایی در محدوده سنی ۲۰ تا ۶۱ (۴۳٪ زنان و ۵۷٪ مردان) مشخص شد که دوسوم از مردان موافق استفاده از ربات‌های جنسی بودند، در حالی که تقریباً دوسوم از زنان نسبت به آن اظهار مخالفت کردند. با این حال ۸۶٪ از تمام پاسخگویان عقیده داشتند که ربات‌ها می‌توانند به عنوان ابزاری برای ارضای میل جنسی به شمار آیند (۳۳). نظرسنجی دیگر که از ۱۰۰۲ شهروند بالغ انگلیسی صورت گرفت نشان داد که ۱۷٪ از پاسخ‌دهندگان آماده‌اند تا با یک ربات به معاشقه بپردازند و این عدد به ۲۶٪ برای یک ربات که دقیقاً شبیه یک انسان است، افزایش یافت (۳۴). یک نظرسنجی دیگر از ۱۰۰۰ نفر از بزرگسالان ایالات متحده نشان داد که اگر ربات‌های جنسی در اختیار ایشان باشد، ۹٪ از آن‌ها رابطه جنسی با این ربات‌ها تمایل خواهند داشت (۳۵). همچنین نظرسنجی مشابه از ۱۱۶۲ بزرگسال هلندی نشان داد که ۲۰٪

آشفته‌گی‌های حقوقی (در کنار گسسته‌گی‌های اجتماعی متعاقبه) است، بروز خواهد کرد.

- افزایش حس تنهایی: در اختیارداشتن ربات جنسی و رابطه مکرر با وی احساس بی‌نیازی از اطرافیان (خصوصاً جنس مخالف) را موجب شده و نهایتاً منجر به تقویت حس انزوای طلبی در فرد می‌گردد. استمرار این وضعیت می‌تواند ترس از اجتماع و جامعه‌گریزی را نیز موجب گردد. برخلاف آنچه گفته شده، رابطه با این ربات‌ها نه تنها تنهایی فرد را از بین نمی‌برند، بلکه موجب تشدید این حالت خواهند شد (۲۹).

- افزایش زنا‌ی به عنف: مالکیت بر ربات‌ها و حس اطاعت‌پذیری محض در روابط جنسی موجب افزایش ناخودآگاه تلقی ابزار بودن زن و کاهش جایگاه وی به اندازه رفع تمایلات شهوانی مرد شده و حرمت وی را در جامعه از بین خواهد برد و همچنین مفهوم انسانیت و روابط انسانی، در نتیجه شکل‌گیری ملکه استبداد جنسی (در نتیجه اطاعت‌پذیری محض ربات‌ها) با خدشه رو به رو شده و با قبول عدم اراده برای زن در روابط جنسی و انجام تمام خواسته‌های مرد، فرهنگ زنا‌ی به عنف (برخلاف خواسته زن) نضج خواهد یافت. در چنین شرایطی انتظار می‌رود که زنان نیز مانند ربات‌های جنسی اطاعت‌پذیری محض داشته و در صورت استتکاف از خواسته‌های مرد، به جبر و عنف پاسخگوی تمایلات وی باشند (۳۰).

۴-۱-۲-۴. عدم تحقق عدالت: طبیعت، انسان‌ها را از دو جنس مختلف قراردادده و میان آن دو کشش و علاقه‌ای نهاده که نهایت به زواج جنسی ختم می‌شود. از این رو هر نوع رابطه‌ای خارج از این محدوده اعم از همجنس‌گرایی، خودارضایی و نزدیکی با حیوانات و نیز اشیای بی‌جان (که از جمله آن ربات‌های جنسی است) خلاف طبیعت و سرشت آدمی بوده و مخالف اصول بنیادین اخلاقی است. در چنین شرایطی سخن گفتن از عدالت جنسی بی‌معنا است. عدالت جنسی زمانی محقق می‌شود که امکان رابطه جنسی متعارف و یکسان برای همگان فراهم باشد، به علاوه اساساً بسیاری از شهروندان عادی جامعه تصور درست و نیز مطلوبی از امکان همبسترشدن با

مطالعه دیگری با استفاده از روش غیر مستقیم نشان داد که هنگامی که افراد به نواحی جنسی ربات‌ها دست زدند، برانگیختگی فیزیولوژیکی در ایشان افزایش یافت. این مطالعه نشان می‌دهد که تحریک جنسی در نتیجه لمس ربات همچون تحریک ناشی از لمس بدن شریک جنسی طبیعی است (۳۸).

پاسخ مثبت به سؤالات در مطالعات فوق، اغلب از سوی مردان است. با این حال گزارشی در مورد تجربه رضایت‌بخش یک زن با یک ربات جنسی مردانه وجود دارد. به عقیده وی «ما همیشه فرض می‌کنیم که مردان بیشتر از خوابیدن با یک ربات لذت می‌برند، زیرا زنان به نوعی به ارتباطی عاطفی برای لذت‌بردن از شریک جنسی نیاز دارند، اما همیشه اینطور نیست.» به گفته وی رابطه با ربات جنسی در حالی که تجربه خوبی بود، مثل داشتن رابطه جنسی با یک فرد واقعی نبوده است (۳۹).

به طور کلی و در مقام جمع‌بندی می‌توان گفت که نتایج حاصله از بررسی‌ها در مورد این که آیا مردم مفهوم ربات‌های جنسی را پذیرفته و با آن رابطه خواهند داشت، به طور قابل توجهی متفاوت است. پایین‌ترین رقم (۹٪) مربوط به نظرسنجی هافینگتون پست بوده و بالاترین آن به اندازه ۶۶٪ در دیگر مطالعات نشان داده شده است. این نتایج نشان می‌دهد که تمایل به این ربات‌ها اغلب در مردان وجود داشته و افراد با لمس نواحی جنسی ربات‌ها نیز برانگیخته می‌شوند.

۱-۳-۲. تغییر مفهوم جنسیت: در خصوص این که آیا ربات‌های جنسی موجب تغییر در مفهوم جنسیت شده و تلقی اجتماعی از جنسیت را دگرگون می‌نمایند، دیدگاه‌های مختلفی ابراز شده است. گوتی معتقد است «ربات‌های جنسی با طراحی خاص خود، این ایده که زنان تابع مردان و ابزاری صرف برای تحقق رؤیاهای مردانه هستند را تشویق می‌کند. این نوع آسیب که در زمینه پورنوگرافی بررسی شده، در آسیب‌های ناشی از ربات‌های جنسی نیز بازتولید می‌شود. استفاده از ربات‌های جنسی، تجاوز، خشونت، آزار جنسی و

از شرکت‌کنندگان فکر می‌کنند که استفاده از ربات‌های سکس فاقد عواقب منفی است، در حالی که ۱۳/۳ درصد معتقد بودند که رواج استفاده از این ربات‌ها هنجارها و ارزش‌های جامعه را تغییر خواهد داد (۳۶).

چنانچه مشاهده می‌شود، نظرسنجی‌های فوق در تعداد افرادی که مایل به داشتن رابطه جنسی با ربات‌ها هستند، تفاوت دارند. این امر می‌تواند به دلیل فقدان آگاهی درست شرکت‌کنندگان از مفهوم ربات جنسی و یا به دلیل تفاوت‌های فردی باشد. زوکا و کرامر در نظرسنجی خود در سال ۲۰۱۷ تلاش کردند تا این تأثیرات را با نشان دادن تصاویری از ربات‌های جنسی کنترل کنند و سپس تأثیر رابطه با این ربات‌ها بر برخی ویژگی‌های شخصی مانند تنهایی و تمایلات جنسی را در سنجش نگرش شرکت‌کنندگان نسبت به ربات‌ها اندازه‌گیری نمایند. در مطالعه آن‌ها، ۲۲۹ مرد دگرجنس‌گرا (متضاد همجنس‌گرا) به صراحت جذابیت جنسی چهار زن طبیعی با لباس زیر را با چهار ربات زن با لباس زیر که دارای برجستگی‌های (مانند سینه و باسن) مکانیکی بوده‌اند، مقایسه و رتبه‌بندی کردند. جای تعجب نبود که از نظر ایشان ربات‌ها نسبت به نمونه‌های واقعی از جذابیت جنسی کم‌تری برخوردارند. با این حال زمانی که این نظرسنجی در وضعیت رابطه جنسی صورت گرفت، نتیجه آن بود که مفهوم جذابیت برای ایشان یک اندازه بوده و هیچ ارتباطی بین ویژگی‌های شخصیتی و ارزیابی جذابیت دیده نشد (۳۷).

همچنین در خصوص این که آیا استفاده از ربات‌های جنسی برای همه مردان دارای جذابیت است، زوکا و کرامر با نشان دادن تصویر ربات‌ها به شرکت‌کنندگان سؤال کردند که آیا تصویری از خرید چنین ربات‌هایی در پنج ماه یا حتی پنج سال آینده دارند؟ که پاسخ ۴۰/۳ درصد به این سؤال مثبت بود. همچنین تفاوت‌های فردی (مانند تنهایی یا وضعیت در رابطه‌بودن) در این خصوص ارزیابی شد و تفاوت معناداری از آن به دست نیامد. تنها نمره منفی حاضران به ربات‌ها این بود که به اندازه کافی از جذابیت جنسی برخوردار نیستند (۳۷).

که ربات‌ها نمی‌توانند کمک قابل توجهی از حیث همراهی عاطفی با صاحبان خود داشته باشند و موجب تشدید انزوای اجتماعی خواهند شد. کسانی که به ربات‌ها پناه می‌برند، به انزوای عمیق‌تر کشیده می‌شوند، زیرا ربات‌ها نمی‌توانند ویژگی‌های خاص نوع بشر را برای مصاحبت و همراهی عاطفی تأمین نمایند (۲۹). ترکل معتقد است که رابطه جنسی واقعی بسیار سخت‌تر از سکس با ربات‌ها است (۴۵) و به همین دلیل است که سکس با ربات‌ها موجب اعتیاد می‌گردد. اگر این گزاره صحیح باشد، اعتیاد به رابطه با ربات‌ها موجب افزایش حس جامعه‌گریزی و انزوا خواهد شد.

به عقیده کی ارتباط با ربات‌ها انسان‌ها را به نوعی رابطه عاطفی سوق می‌دهد که نمونه آن در عالم خارج از طریق ارتباط‌گیری با هم‌نوعان ایجاد می‌شود (۴۶)، فلذا قدرت و توانایی برقراری ارتباط با نوع انسانی را با اختلال و ضعف همراه خواهد کرد (۴۷).

اگرچه داده‌هایی در رابطه با تأثیر ارتباط با ربات‌های جنسی و میزان انزوای افراد وجود ندارد، لیکن می‌توان به داده‌های مربوط به تعامل با ربات‌های غیر جنسی اشاره کرد. به عنوان مثال، روبینز و همکاران در سال ۲۰۰۵ در مورد این موضوع تحقیق کرده‌اند که چگونه ربات‌ها می‌توانند واسطه‌هایی برای کودکان مبتلا به اوتیسم باشند. در اینجا هدف، توسعه ربات‌هایی بود که مهارت‌ها را در انسان‌ها ایجاد کنند. در برخی موارد، به نظر می‌رسید که ربات‌ها انزوای اجتماعی ایشان را تشدید کرده‌اند (۴۸). در مطالعه‌ای در مورد ربات‌های خانگی، دوتن‌هان و همکاران (۲۰۰۵ م.) دریافتند که با وجود این که ۴۰٪ از شرکت‌کنندگان موافق ایده همراهی یک ربات در خانه بودند، اغلب نقش آن‌ها را به عنوان دستیار، ماشین یا مستخدم می‌دیدند و تعداد کمی به ایده همراهی با ربات به عنوان دوست یا رفیق تمایل نشان داده‌اند (۴۹).

دیدگاه مخالف نیز در این زمینه وجود دارد، مثلاً گراف در مطالعه خود به این نتیجه رسیده است که ۲۰/۵ درصد از شرکت‌کنندگان در پیمایش تصور می‌کنند که ربات‌های

فحشا را افزایش می‌دهد» (۴۰). همین بحث توسط ریچاردسون تکرار شده است. وی معتقد است که طرفداری از توسعه ربات‌های جنسی، موجب تقویت نگرش ابزاری به بدن زنان (به عنوان یک کالا) و درستی تصاحب آن به عنف می‌گردد (۴۱). به زعم سولینز نیز ربات‌های جنسی تصور نادرستی از بدن زنان ارائه می‌کنند (۲۹).

در مقابل برخی با عدم قبول این دیدگاه معتقدند که ربات‌های جنسی نوعی ابتکار و خلاقیت در عرصه روابط جنسی است و می‌تواند به عنوان یک دستیار برخی از رفتارهای جنسی را عهده‌دار گردد. در واقع این ربات‌ها این امکان را به مردان می‌دهند تا در خصوص نحوه کنترل زنان خیال‌بافی کنند. ربات‌های جنسی بازتاب تصورات دلخواه مردان از زنان در عالم خارج است (۴۲). دلوین علی‌رغم قبول نظر ریچاردسون مبنی بر این‌که جامعه به اندازه کافی درگیر مشکلات مربوط به تبعیض جنسیتی است، لیکن معتقد است مخالفت با توسعه ربات‌های جنسی با هدف ممنوعیت کامل آن‌ها، نوعی کوتاه‌بینی است. وی ادامه می‌دهد که اینترنت در حال حاضر دنیایی را پیش روی افراد گشوده که می‌توانند در آن هویت جنسی خود را کشف کنند و فناوری به این امر کمک می‌کند (۴۳).

هورن در مقاله‌ای در سال ۲۰۱۶ با عنوان سکس و ربات‌ها می‌نویسد: «زنان می‌توانند نسبت به این‌که ربات‌ها به ارائه خدمات جنسی بپردازند، رضایت دهند، همان‌گونه که اجرای صحنه‌های تحریک‌آمیز توسط بازیگران در فیلم‌های سینمایی را پذیرا شده‌اند. این‌که از زن به عنوان ابزاری استفاده شود یا خیر، بستگی به خود زنان دارد و این یعنی اوج قدرت زنانگی» (۴۴). البته این دیدگاه مسلماً دیدگاه عموم زنان نیست و در فقدان وجود نظرسنجی در این خصوص نمی‌تواند مورد رد یا قبول قرار گیرد.

۳-۳-۱-۴. تشدید انزوای اجتماعی: در خصوص این‌که آیا ربات‌های جنسی موجب تشدید حالت انزوای اجتماعی می‌شوند یا خیر، دیدگاه‌هایی بیان شده است. برخی معتقدند

انسان دارند. همچنین ربات‌ها فاقد جنسیت هستند و این ظاهر بشر ساخت آن‌ها است که اعتبار جنسیت به آن می‌بخشد، به علاوه وجود علقه زوجیت در اینجا (برخلاف برخی کشورها که اجازه ازدواج با ربات‌ها را نیز صادر کرده‌اند) بی‌معنا است. بر همین اساس امکان استناد به ماده ۶۳۷ قانون تعزیرات (رابطه نامشروع غیر از زنا) نیز وجود ندارد. شاید بتوان ارضای جنسی به وسیله این ربات‌ها را مصداق خودارضایی در فقه دانست که در قانون مجازات ایران برای آن نص خاصی پیش‌بینی نشده است.

با این وجود استناد به بخش دوم ماده ۶۳۸ این قانون بلاجهت نخواهد بود. طبق این ماده «هر کس علناً در انظار و اماکن عمومی و معابر تظاهر به عمل حرامی نماید، علاوه بر کیفر عمل به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌گردد و در صورتی که مرتکب عملی شود که نفس آن عمل دارای کیفر نیست، ولی عفت عمومی را جریحه‌دار نماید، فقط به حبس از ده روز تا دو ماه یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.»

از آنجا که نفس عمل در ما نحن فیه فاقد کیفر است، در صورتی که قید «در انظار و اماکن عمومی و معابر» را شامل قسمت اخیر ماده ندانیم، مرتکب را می‌توان به دلیل جریحه‌دار کردن عفت عمومی (در فرض پذیرش آن) به مجازات مقرر در ماده محکوم نمود.

در رابطه با سکس موبایلی (تحریک نقاط تناسلی با استفاده از دستگاه از فاصله دور) شاید بتوان به ماده ۶۳۷ قانون تعزیرات استناد نمود. طبق این ماده «هرگاه زن و مردی که بین آن‌ها علقه زوجیت نباشد، مرتکب روابط نامشروع یا عمل منافی عفت غیر از زنا از قبیل تقبیل یا مضاجعه شوند، به شلاق تا ۹۹ ضربه محکوم خواهند شد.» در این ماده رابطه نامشروع تعریف نشده و فقط به ذکر مصادیقی همچون «تقبیل یا مضاجعه» بسنده شده است. تقبیل به معنای بوسیدن و مضاجعه به معنای همبسترشدن (نه رابطه جنسی به معنای خاص) است، اگرچه مصادیق مذکور در ماده تمثیلی (و نه

جنسی می‌توانند تنهایی را کاهش دهند، در حالی که ۱۴/۳ درصد معتقد است که همراهی با ربات می‌تواند باعث افزایش محرومیت اجتماعی و یا انزوا شود و هیچ پیامد مثبتی از استفاده از آن‌ها وجود نخواهد داشت (۳۶). نظر به تعدد توجیحات مربوط به موافقت یا مخالفت اخلاقی با موضوع مورد بحث، در جدول ۱ به اختصار فواید و مضار مورد اشاره طرفین، بیان می‌گردد.

۲-۴. جوانب حقوقی: ادله و توجیحات مخالف با ربات‌های جنسی موجب شده است که ممنوعیت‌های قانونی در خصوص این ربات‌ها مطرح شود، از جمله مهم‌ترین قوانین، جرم‌انگاری واردات و صادرات ربات‌های جنسی مصوب مجلس نمایندگان آمریکا در تاریخ ۱۳ ژوئن ۲۰۱۸ است. در کشور ما، اما به دلیل فقدان شیوع استفاده از چنین ربات‌هایی به منظور تلذذات جنسی، قانونگذار ورودی به این حوزه نداشته است. تنها موردی که شاید بتوان در خصوص این موضوع طرح نمود، قابلیت اعمال مجازات برای کسی است که از این ربات‌ها برای استمتاع جنسی استفاده می‌نماید. حقوق کیفری ایران به تبعیت از نظر مشهور فقهای شیعه جرائم جنسی را محدود به عناوین حدی (زنا، لواط، تفریح و مساحقه) و برخی عناوین تعزیری منصوص (جماع با زوجه متوفی، تقبیل و ملامسه دو مرد) دانسته و در بخش تعزیرات (ماده ۶۳۷) نیز رابطه نامشروع مادون زنا میان زن و مرد نامحرم را جرم‌انگاری نموده است.

در عدم صدق مفهوم زنا بر رفتار مردی که با ربات‌های جنسی نزدیکی می‌نماید، تردیدی نیست. طبق ماده ۲۲۱ ق.م.ا.زنا عبارت است از جماع مرد و زنی که علقه زوجیت بین آن‌ها وجود ندارد. بر این اساس برای تحقق زنا بررسی سه شرط ضرورت دارد: ۱- انسان بودن؛ ۲- جنسیت؛ ۳- علقه زوجیت. به دلالت ماده ۲۲۲ همین قانون که جماع با میت را نیز زنا دانسته، گرچه زنده بودن شرط تحقق زنا نیست، لیکن وصف انسان بودن (منصرف از حیات یا ممات) شرط است. ربات‌های جنسی اساساً انسان محسوب نمی‌شوند، هرچند ظاهری همانند

۶. نتیجه گیری

استفاده از ربات‌های جنسی محل چالش‌های اخلاقی بسیاری قرار گرفته است. در مجموع و صرف نظر از اخلاق‌گرایی قانونی (که عدم تبعیت از گزاره‌های قانونی را غیر اخلاقی می‌داند) و نیز منصرف از مباحث مربوط به تبعیت از احکام مذهبی (که ارضای نیازهای جنسی در هر شیوه‌ای جز رابطه با همسر را داخل در نوعی از محرمات قرار می‌دهد) می‌توان گفت که استفاده از ربات‌ها تابعی از خودمختاری فرد است، هرچند که به نظر می‌رسد افراط در استفاده از آن و جایگزین نمودن کامل آن به جای طرق متعارف (مانند ازدواج با ربات‌ها و فرزندآوری از آن طریق) معضلات اجتماعی (و حقوقی) بسیاری را موجب خواهد شد. در مجموع به نظر می‌رسد که مضار استفاده از این ربات‌ها بر منافع آن پیشی گرفته و از این رو به کارگیری این فناوری‌های نوین باید محدود به موارد اضطرار مانند امر درمان باشد. همچنین استفاده از ربات‌های جنسی آن‌گونه که برخی گفته‌اند، موجب ایجاد عدالت جنسی نشده و به دلیل مغایرت با فطرت و نیز عدم ارضای کامل فرد، در کنار عدم درک درست جامعه از ماهیت این رابطه، نمی‌تواند جایگزین روابط جنسی متعارف شده و عدالت جنسی را تحقق بخشد. در قانون ایران در خصوص استفاده از ربات‌های جنسی، عنوان خاصی (جز جریحه‌دارکردن عفت عمومی از طریق مبادرت به فعل حرام در انظار عموم) را برای تعقیب و کیفر کسانی که با این ربات‌ها وارد رابطه می‌شوند، نمی‌توان یافت. در خصوص سکس موبایلی، اما به نظر می‌رسد این عنوان داخل در ماده ۶۳۷ (بخش تعزیرات) (رابطه نامشروع مادون زنا) قرار گیرد.

۷. تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در نگارش این مقاله ما را یاری رسانده‌اند، تشکر می‌شود.

حصری) هستند، لیکن به نظر می‌رسد وجه مشترک آن‌ها برقراری تماس و لمس بدنی باشد. این دیدگاه در یکی از نظرات مشورتی این اداره به شماره ۷/۳۸۸۰ مورخ ۱۳۸۱/۴/۱۴ منعکس شده است: «رابطه نامشروع موضوع ماده ۶۳۷ ق.م.ا. (بخش تعزیرات) در قانون تعریف نشده، مع هذا همانطور که از عنوان آن برمی‌آید، عملی دوجانبه، یعنی توافق دو نفر زن و مرد اجنبی (نامحرم) بر نوعی از روابط جنسی ناقص غیر از زنا و امثال آن است. بنابراین صرف مکالمه تلفنی یا ارتباط اینترنتی، قدم‌زدن در پارک یا خیابان بدون لمس یکدیگر، مکاتبه نوشتاری یا مجازی و... رابطه نامشروع به معنی یاد شده به شمار نمی‌آید.» بر این اساس نمی‌توان سکس موبایلی را نیز داخل در شمول این ماده دانست، چه آنکه تماس بدنی در اینجا مفقود است. تحریک نواحی تناسلی، اگرچه توسط دیگری صورت می‌گیرد، ولی تماس مزبور به واسطه ابزار واسطه‌ای است یا این حال نظریه اداره حقوقی صرفاً مشورتی و غیر لازم‌الاتباع است و حتی گاه با سایر نظرات ارائه‌شده نیز در تعارض است. فی‌المثل در همین خصوص طبق نظریه شماره ۷/۳۴۹۲ مورخ ۱۳۸۸/۶/۸ این اداره، گفته شده «ارتباط تلفنی از مصادیق رابطه نامشروع دانسته شده و طبق قانون مجازات اسلامی قابل پیگرد است.» بدون آنکه تماس بدنی میان طرفین وجود داشته باشد. همچنین می‌توان به نظر شماره ۷/۳۲۷ مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۸ اشاره کرد که آورده است: «ارتباط تلفنی یا اینترنتی یا مجازی... در صورت وجود سایر شرایط قانونی و با توجه به عرف محل ممکن است رابطه نامشروع تلقی شود.» طبق این نظر اگر ارتباط تلفنی و ارسال پیام مسمول رابطه نامشروع محسوب شود، قطعاً سکس موبایلی نیز مسمول آن خواهد بود.

۵. بحث

موضوع رابطه جنسی با ربات‌ها موضوعی بدیع با گستره وسیعی از عناوین اخلاقی، فقهی و حقوقی است که قابلیت انطباق آن بر این موضوع محل بحث و نظر اهل فن است.

۸. سهم نویسندگان

مطالب این مقاله تماماً توسط نویسنده و بر اساس اصول نگارش حقوقی و مطابق با معیارهای استاندارد نویسندگی نگارش شده است.

۹. تضاد منافع

این مقاله فاقد هرگونه تعارض منافی است.

جدول ۱: منافع و مضار رابطه جنسی با ربات‌ها

فوائد و منافع	معايب و مضار
حمایت از زنان و خانواده	عدم ارضای کامل جنسی
پیشگیری از جرائم جنسی	افزایش زناي به عنف
جایگزین مناسب برای ازدواج	ایجاد تلون مزاج
استفاده درمانی برای برخی بیماران	از بین رفتن نهاد خانواده
	تضاد با طبیعت
	افزایش حس تنهایی

References

1. Knox P. Turns out sex bots were first dreamed up 2, 500 years ago. No Place: No Name; No Date. Available at: <https://www.nypost.com/2018/12/10/>. Last Revised 2020.
2. Ferguson A. The Sex Doll: A History. *McFarland* 2010; 2(30): 978-989.
3. Beck J. A (Straight, Male) History of Sex Dolls. *The Atlantic* 2014. Available at: <https://www.theatlantic.com/health/archive/2014/08/a-straight-male-history-of-dolls/375623/>.
4. Leclercq C. AI Sex Dolls Are Just around the Corner. *The Next Web* 2018. Available at: <http://www.thenextweb.com/contributors/2017/11/25/a-i-sex-dolls-just-around-corner/>.
5. Available at: <https://www.reallovesexdolls.com/>. Last Revised 2020.
6. Maras M, Lauren R. Child Sex Dolls And Robots: More Than Just An Uncanny Valley. *Journal of Internet Law* 2017; 21(6): 3-21.
7. Dormehl L. Meet Samantha: A smart sex robot that you need to seduce before you get busy. *Digital Trends* 2019; 8(2): 56-69.
8. Beech S. Sex robot called Samantha goes on sale in UK and she's yours for £3,500. *Daily Mirror* 2017; 56(12): 58-69.
9. Kleeman J. The race to build the world's first sex robot. *The Guardian* 2019. Available at: <https://www.theguardian.com>. Last Revised 2020.
10. Ellyatt H. Campaign launched against 'harmful' sex robots. *CNBC* 2016; 15(2): 15-36.
11. Love and Sex with Robots, Advances in Computer Entertainment. London: Springer; 2014. Available at: <http://www.loverobots.mixedrealitylab.org>. Last Revised 2020.
12. Tan T. IGP declares 'Sex with Robots' conference illegal. *The Star* 2019; 1(2): 8-16.
13. Reese H. Academic conference on 'Love and Sex with Robots' abruptly cancelled after being declared illegal. *Tech Republic* 2017; 12(2): 28-35.
14. Rutkin A. Could sex robots and virtual reality treat paedophilia? London: New Scientist; 2016. Available at: <https://www.newscientist.com/article/2099607-could-sexrobots-and-virtual-reality-treat-paedophilia/>. Last Revised 2020.
15. Ruddick S, Better Sex. In Robert Baker and Frederick Elliston. *Philosophy and Sex* 1975; 3(3): 280-299.
16. Richardson K. Sex Robot Matters: Slavery, the Prostituted, and the Rights of Machines. *IEEE Technology and Society Magazine* 2016; 35(2): 46-53.
17. Levy D. Love and Sex with Robots: The Evolution of Human-Robot Relationships. No Place: No Name; 2008. Available at: <https://www.amazon.com>. Last Revised 2020.
18. Yeoman I, Mars M. Robots, men and sex tourism. *Futures* 2012; 44(4): 365-371.
19. Kerner I. What the sex robots will teach us. *CNN* 2016. Available at: <http://www.edition.cnn.com/2016/12/01/health/robot-sex-future-technosexuality/>. Last Revised May, 2019.
20. Levy D. Falling in Love with a Companion. *Artificial Companions in Society: Perspectives on the Present and Future* 2007; 2(1): 28-39.
21. Martin S. Sexual healing? Sex robots should be put in OLD PEOPLE'S homes. No Place: No Name; 2020. Available at: <http://www.express.co.uk/pictures/galleries/8667/Sex-love-dolls-realisticpictures>. Last Revised 2020.
22. Levy D. Robot Prostitutes as Alternatives to Human Sex Workers. *Research Gate* 2007; 12(3): 597-612.
23. Hanson FA. Beyond the skin bag: On the moral responsibility of extended agencies. *Ethics and Information Technology* 2009; 11(1): 91-99.
24. Himma KE. Artificial Agency, Consciousness, and the Criteria for Moral Agency: What Properties Must an Artificial Agent Have to be a Moral Agent? *Ethics and Information Technology* 2009; 11(1): 19-29.
25. Jonsen AR, Toulmin SE. The Abuse of Casuistry: A History of Moral Reasoning. Berkeley: University of California Press; 1988.
26. Wallach W, Allen C, Smit I. Machine Morality: Bottom-up and top-down Approaches for Modeling Human Moral Faculties. *AI & Society* 2008; 22(4): 565-582.
27. Sharkey A. Robots and human dignity: A consideration of the effects of robot care on the dignity of older people. *Ethics and Information Technology* 2014; 16(1): 63-75.
28. Wilkins J, Griffiths P. Evolutionary Debunking Arguments in Three Domains: Fact, Value and Religion. *Ethics and Information Technology* 2012; 6(8): 245-268.
29. Sullins J. Robots, love and sex: The ethics of building a love machine. *IEEE Transactions on Affective Computing* 2012; 3(4): 398-409.
30. Richardson K. Sex Robot Matters: Slavery, the Prostituted, and the Rights of Machines. *IEEE Technology and Society Magazine* 2016; 35(2): 46-53.
31. Tayag Y. The True Cost of Westworld's Robot Sex. No Place: No Name; 2016. Available at: <https://www.inverse.com/article/21654-westworld-sex-robot-consentrape-culture-science>. Last Revised 2020.

32. Whitby B. Do You Want a Robot Lover? The Ethics of Caring Technologies. Edited by Lin P, Abney K, Bekey GA. Massachusetts: MIT Press; 2017.
33. Scheutz M, Arnold T. Are we ready for sex robots? *ACM/IEEE Int* 2016; 1(1): 351-358.
34. Nesta Future Fest Survey. 2016. Available at: <http://www.comresglobal.com/polls/nesta-futurefest-survey-2/>. Last Revised 2020.
35. POLL: Would Sex With A Robot Be Cheating? 2013. Available at: http://www.huffingtonpost.com/2013/04/10/robot-sex-poll-americansrobotic-lovers-servants-soldiers_n_3037918.html. Last Revised 2020.
36. De Graaf M, Allouch S. Anticipating Our Future Robot Society: The Evaluation of Future Robot Applications From A User's Perspective. New York: No Name; 2016. Available at: https://www.researchgate.net/profile/Maartje_De_Graaf/publication/30490099. Last Revised 2020.
37. Szczuka J, Krämer N. Not Only the Lonely How Men Explicitly and Implicitly Evaluate the Attractiveness of Sex Robots in Comparison to the Attractiveness of Women and Personal Characteristics Influencing This Evaluation. *Multimodal Technologies and Interaction* 2017; 1(1): 31-39.
38. Li J, Ju W, Reeves B. Touching a Mechanical Body: Tactile Contact with Intimate Parts of a Humanoid Robot is Physically Arousing. No Place: No Name; 2016. Available at: http://www.wendyju.com/publications/li_mechanical.pdf. Last Revised 2020.
39. Reardon M. The willy is incredibly lifelike. No Place: No Name; 2017. Available at: <https://www.thesun.co.uk/living/2605288/westworld-humans-robots-comingrise-sex-machine/>. Last Revised 2020.
40. Gutiu S. Sex robots and roboticization of consent. Paper presented at the We Robot 2012 conference. Florida: Coral Gables; 2012. http://www.robots.law.miami.edu/wp-content/2012/01/GutiuRoboticization_of_Consent.pdf. Accessed June 9, 2017.
41. Richardson K. The Asymmetrical Relationship: Parallels Between Prostitution and the Development of Sex Robots. *SIGCAS Comput Soc* 2016; 45(3): 290-293.
42. Barber T. For the Love of Artifice 2. *Computer Science* 2017; 24(3): 258-269.
43. Devlin K In defence of sex machines: Why trying to ban sex robots is wrong. No Place: No Name; 2015. Available at: <http://www.theconversation.com/in-defence-of-sexmachines-why-trying-to-ban-sex-robots-is-wrong-47641>. Last Revised 2020.
44. Horn T. What the Rape Scenes in Westworld Say about Rape Culture. No Place: No Name; 2016. Available at: <http://www.refinery29.com/2016/10/125731/westworld-sex-robot-rape-culturehbo>. Last Revised 2020.
45. Turkle S. Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other. *Multimodal Technologies and Interaction* 2019; 12(4): 38-41.
46. Kaye L. Challenging Sex Robots and the Brutal Dehumanisation of Women. No Place: No Name; 2016. Available at: <https://www.campaignagainstsexrobots.org/2016/02/10/challenging-sex-robots-andthe-brutal-dehumanisation-of-women/>. Last Revised 2020.
47. Vallor S. Moral Deskillling and Upskilling in a New Machine Age: Reflections on the Ambiguous Future of Character. *Philosophy of Technology* 2015; 28(2): 107-124.
48. Robins B, Dautenhahn K, Dubowski J. Robots as Isolators or Mediators for Children with Autism A Cautionary Tale. 2005. Available at: <http://www.uhra.herts.ac.uk/handle/2299/6759>. Last Revised 2020.
49. Dautenhahn K, Woods S, Kaouri C, Walters M, Koay K, Werry I. What is a robot companion - friend, assistant or butler?. *Multimodal Technologies and Interaction* 2005; 32(6): 1192-1197.

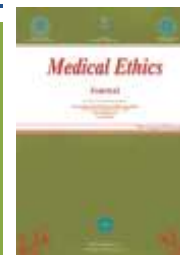

MEJ

Medical Ethics Journal

2020; 14(45): e15

Journal Homepage: <http://journals.sbm.ac.ir/en-me>

REVIEW ARTICLE

Ethical and Legal Aspects of Sex with Sexbots

Seyed Reza Ehsanpour¹

1. Assistant Professor, Department of Law, University of Shahed, Tehran, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Article history:

Received: 24 March 2020

Accepted: 07 October 2020

Published online: 09 November 2020

Keywords:

Sexbots

Ethics

Law

Utility

Harm

ABSTRACT

Background and Aim: The sexual robots are modern masturbation tools with maximum physical similarity with human samples that have saturated the market of sex products. The aim of producing these products is to satisfy individuals' sexual desires (ranging from ordinary citizens and persons with disabilities) and to eliminate emotional gaps.

Materials and Methods: In this review study, relevant and published articles were purposely searched and retrieved, and then ethical arguments for and against sex with sexbots were discussed and criticized from a principlist approach.

Findings: From the perspective of pros and cons, the robots firstly are in respect of human autonomy; secondly have positive functions such as protecting women and family entities, proper marriage substitutes for people who lack the ability to form family, preventing sexual crimes and treating some patients; thirdly they never result in harm; and finally using sex robots help in sex justice in society. On the other hand, according to opposition, the popularity of such robots is against human nature and more than probable benefits have disadvantages like increase in loneliness of individuals and destroying the family. Furthermore they will never satisfy the full satisfaction of the individual. Legally, some jurists consider the sex relationship with robots as criminal under the title of "Outraging Public Chastity" (Art 638) but it seems doubtful.

Ethical Considerations: Authenticity of the texts, honesty and confidentiality has been observed in this study.

Conclusion: Although, sexual robots have some positive functions, but because of the more negative effects they pursue, alongside the legal moralism and religious considerations, they are considered an immoral option. In the Iranian criminal law, it is not easy to recognize of special title to punish sex with sexual robots.

* Corresponding Author: Seyed Reza Ehsanpour

Address: Faculty of Humanity, University of Shahed, Tehran, Iran.

Postal Box: 3319118651

Tel: (+98) 21 5121 2400

Email: Ehsanpour@shahed.ac.ir

© Copyright (2018) Medical Ethics and Law Research Center, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Cite this article as:

Ehsanpour SR. Ethical and Legal Aspects of Sex with Sexbots. *Med Ethics J* 2020; 14(45): e15.